

tre *Xixarà* i *Torretxó*: àr. *zùlâl*, pl. de *zùlla* 'xemenia', 'pas entre els dos costats d'un carrer en forma de volta', 'cobert', 'mena de tenda' (Dozy, *Suppl.* II, 84; *RMa*, Beaussier, Lerchundi); d'on també (2) *Tudell*, pda. prop de Benifairó (*GGRV* II, 51), amb dissim. de *l*. (3) *El Toulo* (pron. *el tóylo*), pda. i Racó del ~, en el te. de Tavernes de Valldigna, cap al Sud, entremig del *Mançanet* i l'hort de Ximenera, IGC erradament *Tollom* (3°25 × 39°04). Pot venir del sing. del mot que ha donat *Tulell*, o sigui *zùllä* 'xemenia' etc., amb diferenciació de la *h* doble **toyle*. Recordem que el *z* era un so emfàtic, que sonava quasi com sord a les nostres orelles, i d'ací ha vingut *toldo*.

¹ «Partí la proseso de la present església y tirà per la vila avall --- yxint --- per lo camí de la *Tarongeta*, y rodà les creus y la marina» (1616 Macabich, *Sta. M.ª la Mayor*, p. 60). — ² En la professió de la Verge de Vallivana, a Morella, el Carrer de la Font, està enramat amb «--- garlanda de flores; en su acostumbrado lugar *els Volantins* y la *Mitja-Taronja* ---» (Rev. *Vallivana*, set. 1964, p. 232). Potser algun emblema de la dolça partera del Sant Fruit, que es desdoblà immaculada per a la nostra salvació?

T- *Miscel·lània de mossarabismes escadussers en ~.*

TACÓ, barranc de ~, te. Carlet (xxx, 175.26); ³⁰ Mas de *Tacons*, te. Cabanes de l'Arc (xxix, 126.23); Can *Tacó*, te. Lloseta (*N.I.G.E.*). Per comparació de la massa de roca o terra dura amb un soc o tacó (*DECat* VIII, 187b3; cf. *Serra-tacó* formant contrast amb *Serra-crebassa*, masos de l'Alt Vallès (supra, art. *Serra*). D'això mateix, en forma nua, sense sufix: Foia de *Taco*, i Carrerons de id., te. Sella (xxv, 106.23, 108.22). Can *téko*, te. Ariany (xli, 40.7; Masc., 20H 6). Derivat, amb assimilació: *El Toconero*, pda. de Benexama (xxxvi, 14.17).

Taido, V. *Tatanella*.

Talpó, Barranc del ~, te. Bèlgida (xxxv, 135.24), o sigui 'del talp, dels talps' (*DECat* VIII, 244a8-10).

TAMANYA, Séquia de ~ (pron. *de tamàya*), te. ⁴⁵ Benicarló (xxviii, 111.15), les aparences són del cat. ant. *tanmany* com 'tan gran com' (en cat. ant. expressió només comparativa, i menys usual que el cast. *tamaño*, *DECat* v, 368b20 ss.); així, però, és ben xocant la construcció amb *de*, sense comparació. Hem de sospitar, doncs, que aquí s'oculta més aviat un arabisme: versemblant *sâqiya' al-ma'ain* 'la séquia de les dues aigües'; la *l* de l'article àr. *al-* sovint s'esvaeix, i aglutinant-se el *ta marbuta*: *séquiata-amaïn*; afegint-se la *-a*, pel gènere femení de *séquia*.

TANY- i TENY-: *Les Tanyades*, pda. de Benassal (xxix, 52.3); *La Tenyadeta*, te. Atzeneta del Maestre (xxix, 21.11) i *La Tanyadeta* te. Culla (xxix, 65.10). Derivats de *TIGNUM* (pl. *TIGNA*) 'bigueta', 'post per a

construcció' que ha donat molta descendència romànica, en les formes *tenyat*, *tenyada* (*DECat* VIII, 370a38 ss.; *DECH*, s. v. *tinada*); arag. *tina*, cat. dial. *sotinya*; allí mateix NLL *Tanyers*, *Tanyot* etc., *Taino*, casa (de)l ~, te. Rellu, d'un mossàr. *téyo*, amb *n* i *ei* arabitants.

Taraina, V. *Taran-*

TARAN-, TARAT- i anàlegs, semblen formar un grup de noms fundat en el tipus lexical, infantil o hipocorístic, i, més generalment, de creació expressiva, que hem exemplificat en formes com *tarana*, *taralla* i semblants en el *DECat* VIII, 308a43 ss. 1) *Taranis*, Pla de ~, te. de Gandia (xxxiii, 21.21). 2) Pont de *taranèna*, te. Campello (xxxvi, 112.13) (cf. un altre enllaç, en el fons compatible, supra s. v. *Madramany*). 3) *Taratanya*, monte, te. Fondó de les Neus (*GGRV*, 1021). 4) *Tararo*, Fonteta i Cases de ~, te. Xixona (xxxv, 80.11, '09 × '33), en tot, o en part, es parteix de la noció del trontoll o bransoleig, d'un pont (de passera); o del cantussol d'un corrent d'aigua o d'una persona. Encara que de la pda. i camí de *Taraina*. 5) te. Alcúdia, hem donat una etim. diferent i ben enginyosa i sostenible en el vol. I, 270-271; potser també es pot explicar com una altra forma d'aquest grup (o bé hi ha l'ètimon *Santa Aina*, en forma desviada per influència del present).

Tararo, V. *Taran-*

TARANGO, TERRANC, TARRANGES. Grup de noms, que em sembla explicable tot ell per formes alterades de *TRANCA* 'barra, bernat', mot pre-romà conservat en les llengües hispàniques (*DECat* VIII, 701 ss.). Amb anaptixi *TR- > tar-* i fets semblants, espontània o ajudant-hi la influència de l'àrab. 1) *Tarango*, pda. d'Albal. 2) *Font del Tarango*, te. Algemesí (xxxii, 5.10, 53.6), cf. cat. *tranc* 'passa llarga', i així mateix arag. *tarranco* «garrancho, trozo de raíz» (*DECat*, 441 a11-20). D'on 3) *Racons de Terranc*, te. Vallada (xxxii, 73.1). 4) *La Tarranquera*, Casa ~, te. Sueca (xxxii, 30.15).

5) *Tarranjos*, Serra de ~, ant. en els Ports de Tortosa, en la partió d'aiguavessos, al Sud d'*Horta de Sant Joan*, entre aquesta vall i la Serra de *Caro*, en un doc. dels Ss. XIII-XIV: «vadtur, serra serra et in *Monte-sacrum* sicut aque defluunt versus *Orta*, --- colle d'*Espina*, aquis descendentes versus *Bene* et *Ortam*, et inde itur in serrat de *Tarranjes* --- la *Escalero-la* --- collo de *Daurada* --- rochis de *Muntsagre*» (*BABL* XI, 367). Si admetem que ja en el mossàrab tortosí es pronuncià *tarranga*, la *g* del nom d'aquesta serra podria resultar d'arabització de la *g*; o bé hi hauria encreuament amb el mossàr. *tronçar*, homòleg del fr. *tronçon*, it. merid. *trunzutu*, *trunzano*: del qual ⁵⁵ i d'aquests s'assenyalen diversos testimonis o indicis en l'art. *tronc* (*DECat*, 871a57, 872b55).

Tarraguan, V. *Traguany*

Tarraules, V. *Terr-* *Taulari*, cogn. mall. ant. (doc. de 1511 a Esporles): el paral·lel mossàrab de *teuler*, deriv. de *teula*.